

תלמוד בבלי מסכת מנחות דף קט עמוד א

מתני'. הכהנים ששמשו בבית חונוי לא ישמשו במקדש שבירושלים, ואין צריך לומר לדבר אחר, שנאמר: +מלכים ב' כ"ג+ אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם, הרי אלו כבעלי מומין, חולקין ואוכלין ולא מקריבין.

תלמוד ירושלמי מסכת גיטין פרק ה דף מז טור ב/ה"ט

ורב הונא אמר אפילו לאחד או' כהנים שאינו קורא אלא השבט שלא תאמר איש פלוני מגלה עריות ושופך דמים והוא מברכנו אמר הקדוש ברוך הוא ומי מברכך לא אני מברכך שנאמר ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם

תשובות ר' נטרונאי גאון-ברודי(אופק)או"ח סי' לה (תשובות הגאונים החדשות-עמנואל(אופק)סי' רא, תשובות הגאונים-שערי תשובה סי' רז)

* **כהן שנשתמד וחזר בו, לא ישא את כפיו ולא יקרא כהן. מאי טעמא, דכי יהבו מן שמיא מעלה, בזמן דקאים בקדושתיה כדכתיב (מו"ק כח סע"ב ומקבילות) וקדשתו לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון ולברך ראשון, והאי כבר אחלה לקדושתיה. ומאן דפריס ידיה צריך למיהוי מיושר בדרכיו מצויין באורחותיו, דצריכינן למיחתם ברכתא מן שמיא על ידיה, כדקאמרינן (חולין מט סע"א) כהנים מברכין את ישראל והק"ב"ה חותם על ידם. וזה כיון שחילל קדושתו, מה הנאה יש בנשיאות כפים שלו, וכאי זה צד מברך "אשר קדשנו בקדושתו של אהרן" והוא חילל קדושתו. ולקראו בכהן נמי, כי עבדו ליה רבנן מעלה מפני דרך שלום בעלמא כדתנן (גיטין פ"ה מ"ח) אילו דברים אמרו מפני דרכי שלום, כהן קורא ראשון - אי הוה בקדושתיה קמיינתא הוה קרי ראשון, והשתא הואיל ואידחי אידחי, ואשכחנן כהנים איפלגין יקרא לישראל מיקרי קדמיהון {ו}שפיר דמי, דהא רב קרי בכהני ורב הונא קרי בכהני במקום ר' אמי ור' אסי (מגילה כב סע"א) ומנלן דאמרינן בכהן דאידחי אידחי, דתנן (מנחות פ"ג מ"י) כהנים ששימשו בבית חונוי אל ישמשו במקדש שבירושלים ואין צריך לומר {ל}דבר אחר {שנאמר} (מ"ב כג, ט) אך לא יעלו כהני {ה}במות אל מזבח י' (אשר) בירושלים כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם, הרי הן כבעלי מומין וחולקין ואוכלין אבל לא מקריבין. וחלות שרי ליה למיכל, מידי דהוה אכהן בעל מום.**

** רב נטרונאי. וששאלתם כהן שנשתמד וחזר בו, עולה לדוכן וקורא בתורה תחלה או לא

כך ראינו: שאם חוזר בו דיו להיות כשאר ישראל (או ככהן בעל מום) אבל לעלות לדוכן ולקרות בתורה תחלה - כי עבדו ליה {רבנן} הדא מעלה, כי איתיה בקדושתיה כדכתיב וקדשתו לכל דבר שבקדושה, לקרות ראשון ולברך ראשון, כיון דבעי ברוכי "אשר קדשנו בקדושתו של אהרן" (וצונו לברך את עמך ישראל), זה כבר חלל קדושתו של אהרן. ואם קורא בתורה תחלה יש חילול לתורה בכך, שיאמרו ישראל: אנו עומדין בחזקתינו ובעלי מצות וזה פרש ופקר ויצא מן הכלל, עכשיו שחזר לא דיו שיהיה כמותינו. ועוד אמרינן כהנים ששמשו {ב}בית חונוי אל ישמשו במקדש שבירושלים ואין צריך לומר {ד}בר אחר, מאי אין צריך לומר דבר אחר, אין צריך לומר מי ששמשו ושימש לפני עבודה זרה שאסור להשתמש בקדושה, שנאמר אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים אבל לאכול חלה בזמן הזה אוכל, מידי דהוה אכהנים {ב} בעלי מומין, שפסולין לעבודה ואוכלין מתנות כהונה.

שו"ת רבינו גרשום מאור הגולה סימן ד

אגרת שלום מאתי גרשום בר' יהודה. ותשובה לשואלי על עסק כהן שנשתמד ועשה תשובה. אם ראוי לישא כפיו, ולקרות בתורה ראשון, או לא, כך דעתי נוטה, שאעפ"י [שחטא] כיון שעשה תשובה ראוי לעלות לדוכן ולישא כפיו ואף על גב דכתיב +ויקרא כא, ח. + וקדשתו לכל דבר שבקדושה, וזה כיון שנשתמד חילל קדושתו. כיון שחזר, חזרה בו קדושתו. ולא פקעה ליה קדושתיה. +וראה בתוס' סוטה ל"ט ע"א, ד"ה וכו': ורבינו גרשום מאור הגולה השיב בתשוב' דנושא כפיו וקורא ראשון בתורה דכיון דחזר בתשובה חזר לקדושתו. כדאי לציין את דברי הטור באו"ח חלק א' הל' נשיאת כפים סימן קכח, המביא בין שאר הפוסקים את דעתו של הרגמ"ה המתיר זה לשונו, וכן כתב רבינו גרשום (כיון ששב בתשובה יכול לישא כפיו) והביא (הרגמ"ה) ראייה מהירושלמי, שלא תאמר כהן מגלה עריות ושופך דמים ומברכני, ואומר לו הקדוש ברוך הוא וכי הוא בברך הלא כתיב ואני אברכם (ירושלמי גיטין ל"ב, ע"ב). הראיה מהירושלמי חסרה בתשובה שלפנינו ובכלל יהיה זה מן החידוש, כי רק פעמים אחדות מזכיר הרגמ"ה את הירושלמי, ידוע שיסוד לדבריו היו המקרא ותלמוד בבלי. + שנאמר אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם +מלכים ב', כג. ט. + ותנן התם +מנחות ק"ט, ע"א, בענין הכהנים ששמשו בבית חונוי ובמשנה שם כתוב הרי אלו כבעלי מומין חולקין ואוכלין ולא מקריבין. + הרי הן כבעלי מומין, חולקין ואוכלין, ובעלי מומין קדושה יש בהן שאילמלא אין בהם קדושה ומחוללים הם, האיך אוכלים וחולקים בתרומה ובקדשי קדשים, אלא פשיטא קדושה יש בהן והרי הן ככהנים בעלי מומין, ואסורים בזונה ובחללה, ואסורים ליטמא למתים כשם שבעלי מומין אסורין. וראוי לישא כפיו כמו בעלי מומין שאעפ"י שיש בהם מומין נושאין את כפיהם, והוא כיוצא בו נושא את כפיו וקורא ראשון בתורה. שאם אי אתה אומר כך אמאי תנא הרי הם כבעלי מומין, נתני נפסלין מן הכהונה. אלא ש"מ דתנן תנן, ודלא תנן לא תנן. וכי תימא האי דקתני הרי הן כבעלי מומין משום דכהנים ששימשו בבית חונוי דלאו ע"ז היא, אבל לע"ז ניפסלו מן הכהונה. הא איפלגו רבנן במשתחוה לע"ז ומודה לע"ז, דאתמר +מנחות קט. ע"ב. + המשתחוה לע"ז רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח, ולענין עבודת מקדש איפליגו, הא לכל מילי דכהונה לא איפליגי, לעלות לדוכן ולקרות בתורה תחילה. ואם תאמר והרי כתיב ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם +במדבר ו, כז. + הרי כהנים מברכים לישראל והק"ב"ה מסכים על ידיהם, וזה שעזבו לקב"ה, הקדוש ברוך הוא עזב אותם. שנאמר +דברים טז, טז. +, ועזבני והפר את בריתי, +, וחרה אפי בו ביום ההוא ועזבתים כבר כתוב על ידי נביאיו +זכריה א, ג, +, שובו אלי, +, ואשוב אליכם. וכיון ששב, קבלו המקום ומסכים על ידו בברכתו, הילכך אין לנו ראייה לא מן המקרא ולא מן המשנה לפוסלו אלא שיש לנו סיוע מן המקרא וממשנה שלא לפוסלו דכתיב +ויקרא כה, יז. + ולא תונו איש את עמיתו, +, בהונאת דברים הכתוב מדבר +בבא מציעא נ"ח, ע"ב+ כיצד, אם היה בעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים. ואם תאמר לא יעלה לדוכן ולא יקרא בתורה תחילה, אין לך אונאה גדולה מזו. ועוד נמצאת אתה מרפה ידיהם של בעלי תשובה. ולא נכון לעשות כן, דאמר ר' יוחנן כל האומר מנשה חטא אין לו חלק לעולם הבא. לפי שמרפה ידיהם של בעלי תשובה +סנהדרין ק"ג, ע"א. שם כתוב אמר ר' יוחנן כל האומר מנשה אין לו חלק בעולם

הבא מרפה ידיהן של בעלי תשובה. במחזור ויטרי כתוב חטא, אולי בנוסח הרגמ"ה היה כתוב כל האומר מנשה חטא אין לו חלק לעולם הבא, לפי שמרפה ידיהם של בעלי תשובה. + **ואם תאמר לא יעלה לדוכן ולא יקרא בתורה תחילה, מהרהר בלבו (בשמך) [בשמך] ואוי (אוי) לה לאותה בוש, אוי לה לאותה כלימה וימנע מעשות תשובה** + בין הגאונים מצינו שפסקו אחרת, ר' נטרונאי גאון אומר כהן שנשמתד וחזר בו כך ראינו שאם חזר בו דיו להיות כשאר ישראל, אבל לעלות לדוכן לקרות בתורה לא (באוצר הגאונים גיטין, סימן שכ"ז ושכ"ח) וכן ר' אחאי גאון אומר כהן שעבד עבודת כוכבים לא ישא כפיו דגרע מהורג את הנפש (אוצר הגאונים סוטה עמוד רנ"ט). + **ומצינו שהכתוב עשה תקנה שלא ישקע ישראל בין העכו"ם שנאמר**, ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר +ויקרא כה, מז. + ואמרו חכמים לעקר משפחת גר, זה הנמכר לע"ז עצמה +קידושין כ', ע"א. + וכתוב אחרי נמכר גאולה תהיה לו +ויקרא כה, מח. + ותנא דבי רבי ישמעאל +ערכין ל, ע"ב. + הואיל והלך זה ונעשה כומר לעכו"ם ודחה אבן אחר הנופל ת"ל גאולה תהיה לו +בערכין שם כתוב והלך ומכר עצמו לעבודת כוכבים, אידחה אבן אחר הנופל (כלומר שלא יגאל לעולם). + **הלכך מכל טעמים אילו אף על פי שנשתמד כיון שעשה תשובה הרי הוא כשאר אחיו הכהנים ועולה לדוכן וקורא ראשון בתורה**: גרשום בר' יהודה זצלה"ה + רוב חכמי צרפת ואשכנז החל מרש"י (תוס' מנחות ק"ט ע"א, ד"ה לא ישמשו) או"ז (ח"ב סימן תי"ב), המהר"ם (ד"פ, סימן ב'), המרדכי (מגילה, רמז תתי"ת) ואו"ח (ח"א נשיאת כפים סי' ט"ז) פוסקים כהרגמ"ה, ר' יוסף טוב עלם והראב"ה אסורים (הג"מ הל' נשיאת כפים פ' ט"ו הל' ג'). **טעם המתירים הוא כנראה מפני שרבו האנוסים בצרפת ואשכנז רוב חכמינו הקלו בדינם כאשר חזרו בתשובה.** + מחזור ויטרי סי' קכה, אור זרוע ח"ב סימן תיב. שבלי הלקט ח"א סימן לג.

שו"ת רבינו גרשום מאור הגולה סימן ה

תשובה השיב ר' גרשום לקהל טרוייש, כהן שנשתמד מהו לקרות בתורה תחילה כדי שלא לחלל קדושתו של אברהם אבינו וקדושתו של אהרן הכהן, והשיב להם שאינו ראוי להיות כהן לעלות לדוכן ולקרות בספר תורה תחילה, מפני שהורה לעבודה - זרה, וזהו שימוש. ותנן +מנחות קט, ע"א. + כהן ששימש בבית חנוי לא ישמש במקדש בירושלים, ואין צריך לומר לדבר אחר שנאמר אך לא יעלו כהני הבמות +מלכים ב, כג ט. + מה שהורה הרגמ"ה לאנשי טרוייש הוא בנגוד למה שהשיב בתשובה הקודמת, לפנינו שתי תשובות הסותרות זו את זו, ומענין ששתי התשובות מביאות כראיה אותה המשנה שבמסכת מנחות ק"ט ע"א, בתשובה האוסרת באה הראיה מהרישא של המשנה הכהנים ששמשו בבית חנוי לא ישמשו שבירושלים ואין צריך לומר לדבר אחר, נאמר אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים. ובתשובה המתירה באה הראיה מהסיפא של המשנה, הרי אלו כבעלי מומין חולקין ואוכלין ולא מקריבין. **תשובה זאת נראית לכאורה לא לפי רוחו של הרגמ"ה המקובל כסולח ופוחת שער לחוזרים בתשובה. אם נדייק יפה בלשון שתי התשובות נראה שאין כאן סתירה, התשובה האוסרת מדגישה מפני שהורה לע"ז וזהו שמוש. אם אפילו נאמר שהשתמד על - ידי כפיה הרי חטא חטא לא יכופר שנעשה מורה לע"ז (ואולי הכוונה שנעשה לומר מרצונו הטוב) וכן לא נזכר שעשה תשובה, ומשום כך יש הבדל גדול בהלכה אם הרגמ"ה מתיחס בעין יפה לאיש שנאנס להמיר דתו וחכה להזדמנות לחזור בתשובה הרי במקום שהמומר פעל מרצונו ולא חזר בתשובה הוא אוסר עליו לישא כפיו ולעלות לתורה והארכתי בזה במאמרי בתלפיות שנה ו' חוברת א - ב.**

שו"ת רש"י סימן קע

ורש"י פירש [כהן שהמיר דתו] דכשר [לדוכן] + (והשווה תשו' מהר"ם ב"ב ד"פ סי' ב' [ד"ל סי' ת"ח], מרדכי מגילה סי' תתי"ח, שבה"ל סי' ל"ג [תניא רבתי סי' ה'], ומח"ו סי' קכ"ה (שם אות ע"א; ופע: דף שע"א). אמנם בפע: דף קט"ז הובאה ההלכה להיפך. ונראה שמש"כ שם בפרדס איננה מתאימה לא לשיטתו של רש"י ולא לסגנונו, וא"כ היא רק ההעתקה ע"י תלמידי רש"י מתשובות הגאונים. [שערי תשובה סי' ר"ז בשם רב נטרונאי, חמ"ג סי' נ"ד]. ועי' רמב"ם ה' נש"כ פט"ו ה"ג, טאו"ח סי' קכ"ח, נוב"י מהד"ק סי' ה', ושם מהד"ת סי' ו'. אולם רש"ה בהערותיו [לס' התניא וגם למח"ו שם] הרגיש שיש סתירה בדברי רש"י בנוגע להלכה). + **זדה לשונו:**

הרי אלו כבעלי מומין כו'. מהכא נפקא לו דכהן שהמיר דתו וחזר בתשובה כשר לדוכן. שהרי לא מצינו כהן בעל מום שיהא פסול לדוכן אלא אם היה לו מום בידיו, כדאמרינן במגילה מפני שהעם מסתכלין בו. ותו הא דקתני לא ישמשו במקדש בירושלים, ולהכי איצטריך בירושלים, לאשמעינן דבנוב וגבעון היו מותרין לשמש. כל שכן בזמן הזה שאין שירות ואין מקדש, דודאי כשר לדוכן ולקרות בתורה תחילה. ותו אמרינן +תענית כ"ז., וראה מה שהעיר ע"ז בגליון הש"ס +אי מה משרת בעל מום לא, אף מברך בעל מום לא, ת"ל לעמוד לשרת, לעמידה הקשתיו ולא לדבר אחר. עד כאן לשונו.

תוספות מסכת מנחות דף קט עמוד א

לא ישמשו במקדש בירושלים - בספר הזהיר כתוב כהן שהמיר דתו לא ישא את כפיו ולא יקרא ראשון דכתיב וקדשתו והוא אחליה לקדושתיה ועבדו ליה רבנן מעלה מפני דרכי שלום והאי כיון דאידיחי אידיחי כדתנן הכהנים ששמשו בבית חנוי לא ישמשו במקדש שבירושלים ורש"י פירש דכשר זזה לשונו הרי אלו כבעלי מומין כו' מהכא נפקא לן דכהן שהמיר דתו וחזר בתשובה כשר לדוכן שהרי לא מצינו כהן בעל מום שיהא פסול לדוכן אלא אם היה לו מום בידיו כדאמרינן במגילה (דף כד:): מפני שהעם מסתכלין בו ותו הא דקתני לא ישמשו במקדש בירושלים ולהכי איצטריך בירושלים לאשמעינן דבנוב וגבעון היו מותרין לשמש כל שכן בזמן הזה שאין שירות ואין מקדש דודאי כשר לדוכן ולקרות בתורה תחילה ותו אמרינן (תענית דף כז.). אי מה משרת בעל מום לא אף מברך בעל מום לא ת"ל לעמוד לשרת לעמידה הקשתיו ולא לדבר אחר עד כאן לשונו.

תוספות מסכת תענית דף כז עמוד א

אי מה משרת בעל מום לא אף מברך בעל מום לא - פי' כיון דילפינן ג"ש משרת נימא כמו משרת דמשרת בעל מום לא אף מברך וכו' ומשני הא איתקש לנזיר וכו' מכאן נראה דבעל מום מברך ברכת כהנים מדקא חזינן דהש"ס רוצה ללמוד מברך משרת ולבעל מום ודחינן ליה אם כן נראה דלענין נשיאת כפים כהן בעל מום נושא כפיו ומכאן יש להוכיח דכהן שהמיר דתו נושא כפיו וכשר לישא כפיו ולקרות בתורה כמו שלא המיר וראה מהא דכהנים ששימשו בבית חנוי לא ישמשו במקדש אבל נוטלים חלק עם אחיהם כמו בעלי מומין מדקאמר שהם כבעלי מומין משמע דכל עבודה שבעל מום ראוי לעשות יעשו וכהן בעל מום נושא כפיו.

תוספות מסכת סוטה דף לט עמוד א

וכי מהדר אפיה מצבורא מאי אמר - בשאלתות פרשת ויקח קרח כהן שעבד עבודת כוכבים לא ישא את כפיו דגרע מהורג את הנפש דאמרין בפ' אין עומדין (ברכות לב:) כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו ורבינו גרשום מאור הגולה השיב בתשובותיו דנושא כפיו וקורא ראשון בתורה דכיון דחזר בתשובה חוזר לקדושתו דתנן בסוף מסכת מנחות (דף קט.) אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם והרי הן כבעלי מומין שחולקין ואוכלין וכשם שבעלי מומין נושאים את כפיהם וקורא ראשון בתורה ואף זה שאם לא תאמר כן נמצאת מרפה ידיהן של בעלי תשובה שיאמרו אוי לאותה בושה אוי לאותה כלימה וימנעו מעשות תשובה ואמר ר' יוחנן כל האומר מנשה אין לו חלק לעולם הבא מרפה ידיהן של בעלי תשובה ותנא דבי רבי ישמעאל הואיל והלך זה ונעשה כהן לאלילים אדחה אבן אחר הנופל וכו'.

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק טו

הלכה ג

העבירה כיצד כהן שהרג א את הנפש אף על פי שעשה תשובה לא ישא את כפיו שנאמר ידיכם דמים מלאו וכתוב ובפרשכם כפיהם וגו', וכהן שעבד כוכבים בין באונס בין בשגגה אף על פי שעשה תשובה אינו נושא את כפיו לעולם שנאמר אך לא יעלו כהני הבמות וגו', וברכה כעבודה היא שנאמר ב לשרתו ולברך בשמו, וכן כהן שהמיר לעכו"ם ג אף על פי שחזר בו אינו נושא את כפיו לעולם, ושאר העבירות אין מונעין.

ראבי"ה תשובות וביאורי סוגיות סימן אלף קנה

אמר (אביי) [ריב"ל] מניין שהקב"ה מתאוה לברכת כהנים שנאמר ושמך שמי על בני ישראל ואני אברכם. ואפילו עבר עבירה כדאיתא בירושלמי פרק הניזקין (ה"ט) שלא תאמר כהן זה מגלה עריות ושופך דמים והוא מברכני אמר הקדוש ברוך הוא וכי הוא מברכך אני מברכך שנאמר ושמך שמי על בני ישראל ואני אברכם. והא דאמרין במסכת' ברכות (לב) כל כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו שנאמר (ישעי' א טו) ובפרישכם כפיהם אעלים עיני מכם וגו' ידיכם דמים מלאו, התם במפורסם לכך שמועד. ובתשובות מצאתי שהשיבו שנשתמד וחזר בתשובה שלא ישא את כפיו, מדתנן בסוף מסכת מנחות (קט א) הכהנים ששימשו בבית חונו וכו'. ואיפשר שבמשומד מחמירין טפי.

ספר אור זרוע ח"א - הלכות שליח ציבור סימן קיב (ועיין או"ז ח"ב סי' תיב שמצטט את הראבי"ה ואח"כ הר' גרשום)

אדם שהרג נפש בשוגג אם יכול ליעשות שליח צבור. שלום יכפילוך מן השמים כדין כל מלכים. אדוני ר' יעקב בר' יצחק בר אוריין ובר אבהן. נתתי את לבי על כתבך להשיבך. כך נראה בעיני שאין שום כח ביד אבי תינוק לעכב עליכם מלהתפלל עם זה מתתי' אלא הדבר מוטל על הצבור. ודאי אם הי' הורג נפש במזיד אפי' אם אין גואלי הנהרג מונעין מלהתפלל עמו. הצבור עצמם צריכין להתרחק ממנו כמו שכתב רב שרירא גאון זצ"ל ההורג את הנפש בזמן הזה אין בידינו לעשות לו מאומה לא להורגו ולא לחובטו ולא להגלותו. אלא לימנע ממנו שלא להתערב עמו ואסור להתפלל עמו ולהסתכל בדמותו שכן אמרו חכמים אסור להסתכל בדמות אדם רשע ופסול לכל עדות שבעולם עכ"ל. ולא שנא הורג במזיד ול"ש הורג בשוגג שיש לימנע ממנו אם אינו שב בתשובה. אבל אם שב בתשובה הרי הוא צדיק גמור מיד אף על פי שעדיין לא עשה שום דין אלא שצריך טבילה ליטהר מעבירה שטימאתו. שהעבירה מטמאה. כדאמר בשוחר טוב במזמור בבא אליו נתן. וכן הוא אומר הרב כבסני מעוני מיכן אתה למד שכל מי שעבר עבירה כאלו נטמא בטמא מת ואין מזין עליו אלא באזוב. ואף דוד אמר כן תחטאני באזוב ואתה. וכי נטמא דוד אלא בעון נפשו חלל. וכן קבלתי ממורי הרב רבינו שמחה זצ"ל שכל בעלי תשובה צריכין טבילה. דתני' באבות דר' נתן פ"ג מעשה בריבה אחת שנשבית וכו' ולאחר שפדאוו הטבילה. שכל אותם הימים שהיתה שרויה בין העכו"ם היתה אוכלת משלהם ועכשיו הטבילה כדי שתטהר. אף על גב דגיעולי עכו"ם אינם מטמאים את הגוף אפילו הכי הטבילה כדי לטהרה מן העבירה. ואף על פי שפירשתי שכל בעלי תשובה צריכין טבילה אעפ"כ הטבילה אינה מעכבת התשובה. ... אבל השתא שכה"ג כהן כשר להקריב גם הוא ראוי להעשות שליח צבור. ומנלן דכהן כי האי גונא כשר להקריב דאיתמר סוף פרק הרי עלי עשרון הזיד בשחיטה רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח רב ששת אמר אין קרבנו ריח ניחוח רב נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח דהא לא עבד שירות רב ששת אמר אין קרבנו ריח ניחוח נעשה כומר לע"ז. אמר רב נחמן מנא אמינא לה דתניא כהן שעבד ע"ז ושב קרבנו ריח ניחוח במאי אי בשוגג מאי ושב שב ועומד הוא אלא פשיטא במזיד ואי בזריקה כי שב מאי הוה הא עבד ליה שירות אלא לאו בשחיטה רב ששת אמר לעולם בשוגג וה"ק אם שב מעיקרו דכי עבד בשוגג עבד קרבנו ריח ניחוח ואם לאו אין קרבנו ריח ניחוח. הא למדת דרב ששת מודה לרב נחמן דבשוגג קרבנו ריח ניחוח וכשר להקריב אף על פי שבמזיד נעשה כומר לע"ז. ואף על פי שאם זרק לע"ז נעשה בעל מום אפילו הכי שוגג בשחיטה כשר. כש"כ זה מתתי' ששגג בזה התינוק שהוא ראוי ליעשות שליח צבור. ואי משום ההיא דפרק ר' ישמעאל דבעי מניה ר' יוסי בן שאול מרבי כלים ששמשו בהם בחוניו מהו שישמש בהם במקדש קמיבעיא ליה אליבא מאן דאמר חוניו לאו בית ע"ז הוא דתנן כהנים ששמשו בבית חוניו לא ישמשו במקדש בירושלים כהנים הוא דקנסו רבנן בהו משום דבני דעה נינהו פי' דהוו מזידיים אבל כלים לא פי' הואיל ולא בני דעה נינהו הוו כמו אנוסים ולא קנסו בהו רבנן. ומסקנא התם שקנסו בהם. אלמא אפילו באונס נפסלים הא לא קשיא דשאני התם שנעשית בהם עבודה לבית חוניו במזיד. ועוד נראה דאפי' רוצח

שהרג במזיד ועשה תשובה הרי זה נעשה שליח צבור שהרי עדיף מצדיק מעיקרו ואינו דומה לעושה שירות לע"ז

שנעשה כבעל מום דהתם גלי קרא אצל ע"ז אבל לענין רציחה ושאר עבירות לא מצינו שנעשה כהן בעל מום. וראי'

לדבר דאמר בברכות כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו שנאמר ובפרישכם כפיהם וקבלתי ממורי רבינו אבי העזרי

דדוקא בשלא עשה תשובה אבל אם עשה תשובה הרי זה נושא את כפיו ומברך את ישראל כדאי' בירושלמי בהניזקין

שלא תאמר כהן זה מגלה עריות ושופך דמים והוא מברכני אמר הקדוש ברוך הוא וכי הוא מברכך אני הוא שמברכך

שנאמר ושמך שמי. וכל היכי שנוכל ליישב ירושלמי עם תלמודא דידן לא נאמר שחלוקים זה על זה הילכך מוקמי

היה' דברכות שלא עשה תשובה והיה דהניזקין בירושלמי בשעשה תשובה הילכך מתתי' זה השוגג בזה התינוק כשר ליעשות שליח צבור. ואי משום הא דסדר תענית גבי שליח צבור דמסיק ונאה בפרקו ומפרש רש"י שלא יצא עליו שם רע. מן הא לא קשיא דאין זה שם רע שבאתה בשגגה לידו. שא"כ תקשי לך פ"ק דמכות דתניא אמר ר' יהודה בן טבאי אראה בנחמה אם לא הרגתי עד זומם להוציא מלבן של צדוקים שהיו אומרים אין העדים נהרגין עד שיהרג הנידון אמר לי' שמעון בן שטח אראה בנחמה אם לא שפכת דם נקי כו' כל ימיו של ר' יהודה בן טבאי הי' משתטח על קברו כו' ור' ישמעאל פ"ק דשבת קרא והטה. הרי באת לאלו הצדיקי' שגגת מיתת ב"ד וכי משום זה לא תאמר שפרקן נאה ח"ו. **לא פרקו נאה היינו שמזיד ומועד לדברים שלא כהוגן אבל אדם שבאת לידו שגגה ומתחרט הרי זה צדיק גמור לכל התור'.** ואתה תזכה ליום שכולו אורה. לכתר ועטרה כחשקי'. יצחק ב"ר משה נב"ה:

מרדכי מסכת מגילה פרק הקורא עומד רמז תתינ

כל כהן שהרג את הנפש פירש רבינו אבי העזרי במפורסם להרוג שהוא מועד לכך דהא גרסינן בירושלמי דפרק הניזקין שלא יאמר אדם כהן זה מגלה עריות ושופך דמים והוא מברכני אמר הקדוש ברוך הוא וכי הוא מברכך אני מברכך שנאמר ושמו את שמי וגו' **משמע מהתם דכהן שהרג את הנפש נושא את כפיו:**

נשאל לרבינו שמשון משנ"ץ על אודות כהן שמל את התינוק ומת אם יכול לישא את כפיו והשיב דנושא את כפיו ולא דמי לכהן שהרג הנפש דפרק [הקורא] דהתם מיירי במזיד דכתיב ידיכם דמים מלאו ואפילו אם תמצי לומר בשוגג שאני הכא דאיכונן לשם מצוה ועוד מי יימר דכלו לו חדשיו ועוד שמא הרוח בלבולתו גם נשאל לו על כהן שנעשה מומר ועשה תשובה אם יכול לישא כפיו עוד והשיב דלא מיבעיא לרב נחמן דאמר פרק בתרא דמנחות הזיד בשחיטה והשתחוה לע"ז ושב קרבנו לריח ניחוח אלא אפי' למ"ד אין קרבנו לריח ניחוח ה"מ קרבן במקדש אבל נשיאות כפים דבגבולין לא כדכתיב אך לא יעלו כהני הבמות למזבח ה' בירושלים וכן השיב רבינו גרשום מאור הגולה:

טור אורח חיים הלכות נשיאת כפים ונפילת אפים סימן קכח

כהן שהרג את הנפש אפילו בשוגג לא ישא כפיו דכתיב ובפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם גם כי תרבו תפלה אינני שומע ידיכם דמים מלאו המיר לא ישא כפיו וכתב הרמב"ם ז"ל אפי' שב בתשובה אבל על שאר עבירות אין מונעין אותו מלישא כפיו ורש"י כתב כיון ששב בתשובה יכול לישא כפיו וכ"כ רבינו גרשום והביא ראה מהירושלמי שלא תאמר כהן פלוני מגלה עריות ושופך דמים ומברכני ואומר לו הקדוש ברוך הוא וכי הוא מברכך הלא כתיב ואני אברכם. **והר"ם מרוטנבורג כתב שאין אומרים לו לעלות ואם עלה אין מוחין בידו.** ורב נטרונאי כתב שאין לעלות בתורה ראשון שכבר חלל קדושתו של אהרן ואם קרא בתורה ראשון יש חלול גדול ולא מסתבר דאף אם לא ישא כפיו משום דאיתקש לשירות אבל לקרות בתורה ראשון ודאי כיון ששב קרינן ביה (יחזקאל יא) ובשוב רשע מרשעתו וגו'...

בית יוסף אורח חיים סימן קכח

לז' נשתמד לא ישא את כפיו... ומ"ש רבינו בשם רב נטרונאי שאין לעלות בתורה ראשון. כן כתבו התוספות בסוף מנחות (קט. ד"ה לא ישמשו) בשם ספר הזהיר. וכתב רבינו דלא מסתבר ליה וכן נראה. וכן כתב סמ"ק סימן קי"א דאליבא דכולי עלמא מותר לקרותו ראשון לס"ת: וכתב האגור (ס' קעג) ועמא דבר לקרותו וגם לישא כפיו ע"כ: **ולענין הלכה נראה לי שיש לסמוך על כל הני רבנותא דשרו לישא כפיו וגם לפתוח פתח לבעלי תשובה.** ונראה דעד כאן לא פליגי אלא בנשתמד ברצונו דומיא דכהנים שמשו בבית חוניה אבל היכא דנאנסו אפילו לדעת הרמב"ם וספר הזהיר נושא את כפיו דהוא לא מיקרי משומד אלא אנוס [בדק הבית] מיהו הני מילי כשנשתמד לעבודה זרה ולא עבדה שאם עבדה אפילו באונס כתב הרמב"ם ז"ל (פט"ו ה"ג) שלא ישא את כפיו אף על פי שעשה תשובה ומשמע מדבריו שאפילו לא נשתמד כיון שעבדה נפסל מדפליגיהו בתרתי ולישניה דייק שכתב גבי כהן שנשתמד אף על פי שחזר בו ולא כתב ושב בתשובה כמו גבי כהן שעבד עבודה זרה וקל להבין [עד כאן]:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות נשיאת כפים ונפילת אפים סימן קכח

סעיף לז
(קלד) נד מומר לעבודת אלילים לא ישא את כפיו; (קלה) וי"א שאם עשה תשובה, נושא כפיו (וכן עיקר); * ואם נאנס, (קלו) לדברי הכל נושא כפיו.

משנה ברורה סימן קכח

(קלד) מומר לע"ג וכו' - בין [קד] בשוגג ובין במזיד ואפילו עשה תשובה דילפינן מעבודה שהוא פסול לה וכדכתיב אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים וגו'. [קה] אם הבטיח להמיר וחזר לא נפסל לכו"ע. [קו] **כתבו האחרונים דאפילו אם המיר לדת ישמעאלים שאינן עובדים ע"ג אפ"ה נקרא מומר ולא ישא כפיו.** וכן אם הוא מומר לחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעו"ג ולא ישא כפיו:

(קלה) וי"א שאם עשה תשובה וכו' - היינו [קז] אפילו עבד ע"ג במזיד:

(קלו) לד"ה נושא כפיו - ואף דברמב"ם שהוא בעל דעה ראשונה כתב בהדיא דאף אם עבד באונס לא ישא כפיו [קח] הכא מיירי בלא עבדה עדיין רק שהמיר דתו דהיינו שהודה לע"ג וקבלה באלוה ואף דגם זה הוא כעובד ע"ג ממש לענין חיוב מיתה במזיד מ"מ לענין אנוס מקילינן לנשיאת כפים כיון דעכ"פ לא עשה מעשה: